

DJEČJI VRTIĆ „SMJEŠKO“ VIR

**KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA
„SMJEŠKO“
VIR**

Vir, rujan 2019

Na temelju čl. 39. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (N.N.10/97, 107/07, 94/13) i čl.9 i čl.10 Statuta Dječjeg vrtića „Smješko“, Odgojiteljsko vijeće na 8. sjednici održanoj 19.09.2019. god utvrdilo je prijedlog Kurikuluma Dječjeg vrtića „Smješko“ za pedagošku godinu 2019./2020.

V.D Ravnateljica: Ivana Bašić

Na temelju čl. 15. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (N.N. 10/97, 107/07, 94/13) čl. 11. Statuta Dječjeg vrtića „Smješko“, Upravno vijeće na prijedlog ravnateljice na _____ . sjednici donosi Kurikulum Dječjeg vrtića „Smješko“ za pedagošku godinu 2019./20.

Predsjednik Upravnog vijeća
Veseljko Orlić

KLASA:

URBROJ:

Vir, _____

ŽUPANIJA: ZADARSKA

OPĆINA : VIR

ADRESA: Franje Tuđmana 27A, 23234 Vir

E-MAIL: djecji.vrtic.smjesko@zd.t-com.hr

TELEFON:023/360-720

OSNIVAČ: Općina Vir

V.D. RAVNATELJICA: Ivana Bašić

SADRŽAJ

NAŠA MISIA

NAŠA VIZIJA

1. KURIKULUM

O kurikulumu

Iz nacionalnog okvirnog kurikulumu

Svrha i važnost predškolskoga kurikulumu

- Područja kompetencijskih dimenzija

- Naša vizija kurikulumu vrtića

1.1. Kurikulum Dječji vrtić Smješko

2. PROGRAMI

2.1 Redoviti programi

2.2 Predškolski program

3. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

4.. PROJEKTI

5. OSIGURAVANJE KVALITETE

6. SURADNJA S RODITELJIMA

7. LITERATURA

NAŠA MISIJA

Dječji vrtić „Smješko“ Vir je ustanova za rani odgoj i obrazovanje koji djeluje na području Općine Vir. Kroz provedbu različitih programa utemeljenih na humanističko-razvojnem pristupu, usmjereni smo razvoju dječjih potencijala, poštivanju dječjih prava i uvažavanju individualnih potreba djece. Svojim djelovanjem pružamo podršku obitelji, pridonosimo razvoju roditeljskih kompetencija i doprinosimo razvoju društvene zajednice. Naš glavni cilj onda je udovoljiti potrebama razvoja djece koja polaze nas vrtić.

NAŠA VIZIJA

Vrtić kao mjesto rasta i razvoja djece te mjesto u kojem dijete može biti sretno i pripremiti se za sretni život.

1. KURIKULUM

O kurikulumu

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija. Uvažavajući najnovije znanstvene spoznaje o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta – temelji se na dobrom razumijevanju djeteta – njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i drugih potencijala. Kurikulum je otvoren, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Orijentacija kurikulumu usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Razvoj kurikulumu započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno, sudjelujući čineći, surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces.

Iz Nacionalnog okvirnog kurikulumu

Svrha i važnost predškolskoga kurikulumu

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posebno, kvaliteti njegova obiteljskog života. Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti te društveno okružje za kvalitetan život djeteta. Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjeloviti razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.). Na taj se način potiče razvoj potiče razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno

sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja stvaraju se osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja, zahtjeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja prema potrebama i razvojnim mogućnostima djeteta.

Temeljna struktura predškolskoga kurikulumu podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (slika o sebi), ja i drugi (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica), svijet oko mene (prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj).

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnoga rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

Područja kompetencijskih dimenzija

Temeljna znanja: usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Očekuje se da dijete usvoji informacije, odnosno izgradi znanja koja mu omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima, te međudjelovanje sa sadržajima učenja, osiguraju mu kvalitetnu prilagodbu trenutačnomu okruženju te ga kvalitetno osposobe za izazove koji ga očekuju kao što je, primjerice, polazak u školu.

Vještine i sposobnosti: stjecanje i razvoj vještina, povezivanja sadržaja, logičkog mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema; sposobnost propitivanja vlastitih ideja i zamisli djeteta te argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja; sposobnost identifikacije različitih izvora učenja i njihove raznovrsne primjene; preuzimanje inicijative, organizacije vlastitih aktivnosti i vještina vođenja; sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih,

komunikacijskih i sl.) i potreba drugih te njihova zadovoljavanja na društveno prihvatljiv način; sposobnost uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba); razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima; sposobnost zajedničkog i usklađenog djelovanja djeteta s drugima (drugom djecom i odraslima); sposobnost odgovornoga ponašanja prema sebi, drugima i okruženju; etičnost, solidarnost, povjerenje i tolerancija u komunikaciji s drugima; sposobnost poticanja na djelovanje, organiziranja i vođenja aktivnosti; samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja); mogućnost prilagodbe novim promjenjivim okolnostima; stvaranje i zastupanje novih ideja; sposobnost promišljanja i samoprocijene vlastitoga rada i postignuća.

Vrijednosti i stavovi: prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

Naša vizija kurikuluma vrtića

Za dijete:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja drugih
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima
- istraživanje i razvijanje kompetencija
- sposobnost odgovornoga ponašanja u okruženju
- življenje i učenje prava djeteta
- dobrobit i radost svakog djeteta

Za roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić-obitelj
- zadovoljstvo roditelja

Za prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba

Za ozračje:

- poštivati prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve odlike učenja
- prihvaćenje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

Za stručni tim i odgojitelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu

Za ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića

Naša vizija je vrtić kao mjesto rasta i razvoja svakog pojedinca u poticajnom okruženju. To od nas traži kontinuirano stručno usavršavanje, istraživanje u praksi i promišljanje o konkretnim aktivnostima i naporima u ostvarivanju našeg cilja.

1.1. Kurikulum Dječjeg vrtića „Smješko“

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz redovne programe. Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. Bitne pretpostavke ostvarivanja ciljeva postavljenih u kurikulumu su: podizanje stručnih kompetencija odgojitelja, kvalitetna suradnja na relaciji roditelj-vrtić, prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice.

Prioriteti u razvojnom planu ustanove su slijedeći:

1. Osnaživanje timskog rada
2. Poboljšanje komunikacije i kvalitete odnosa
3. Razvijati kulturu dijaloga među svim djelatnicima
4. Povećati planiranje temeljeno na praćenju i prepoznavanju individualnih kompetencija djece
5. Valorizirati igru

NAČELA

Načela, koja čine vrijednosna uporišta, dio su bitne sastavnice kojom se osigurava unutarnja usklađenost svih sastavnica kurikuluma i partnersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikuluma. Naša načela su:

a) Mješovite skupine

Sve su skupine našeg Vrtića dobno mješovite. Postoje tri odgojne skupine, dvije mješovite odgojne skupine, u mlađoj borave djeca u dobi od 3 i 4 godine u starijoj borave djeca od 5 do 6 godina dok u skupini predškolaca borave djeca predškolske dobi. Kako kriterij za grupiranje djece, s obzirom na njihove razvojne i individualne osobitosti, ne mora biti njihova kronološka dob stvaranjem mješovite skupine nastoji se izbjeći jedno normirano ozračje, a postići prirodno, u životu uobičajeno. Dijete je tako u socijalnoj situaciji u kojoj ima priliku doživljavati sebe u različitim odnosima, s ljudima različite i kronološke i mentalne dobi. Tako djeca različite starosti izmjenjuju svoja iskustva, mlađi uče od starijih, a stariji, poučavajući svoje mlađe prijatelje, zapravo organiziraju svoje znanje i potvrđuju kompetenciju. I prirodna

obiteljska zajednica uključuje ljude različite dobi pa takva skupina svojim članovima pruža priliku za promatranje, oponašanje i stjecanje širokog raspona različitih vještina. Osim obiteljske situacije, grupe koju djeca samostalno i spontano formiraju (u ulici, na selu, raznim izvaninstitucionalnim aktivnostima) su heterogene po sastavu. Pozitivni afekti zajedničkog druženja djece različite dobi primjećuju se najviše na socijalnom planu. U mješovitoj grupi dijete spontano bira vrstu i duljinu trajanja aktivnosti, kao i partnera. I u životu izvan vrtića dijete živi u interakciji sa starijom i mlađom djecom, kao i odraslima različite dobi, te se mora naučiti odnosima s njima. Takvom učenju pogoduju dobno mješovite skupine. Prije grupiranja potrebno je uzeti u obzir optimalni dobni raspon te omjer mlađe djece prema starijima.

b) Organizacija poticajnog prostora i materijala

Stvaranje pozitivne poticajne klime u vrtiću, važan je preduvjet za bogatstvo socijalnih interakcija djece, koje u njihovom cjelovitom razvoju imaju neprocjenjivu vrijednost.

Organizacija prostora vrtića treba omogućavati slobodno kretanje djece i treba biti usmjerena promoviranju susreta, komunikacije i interakcija djece. Raznolika i bogata interakcija djece nije moguća u praznom, minimalno opremljenom prostoru, u zatvorenim i izoliranim prostorijama dnevnog boravka. Soba dnevnog boravka pripada djeci i zato ju treba organizirati u skladu s njihovom prirodom. Zidovi bi trebali sadržavati njihove likovne uratke, plakate s prikazima njihovih projekata tako da ih djeca i svi oni koji dolaze u njihove prostorije uvijek mogu iznova gledati i iz njih učiti. Bogatstvo i promišljenost izbora materijala kojima djeca manipuliraju potiču ih na otkrivanje i rješavanje problema s kojima se susreću te im takvo okruženje omogućuje da sami postavljaju hipoteze, istražuju, eksperimentiraju, konstruiraju znanja i razumijevanja. Nužna je raznovrsnost i stalna dostupnost materijala koji promoviraju neovisnost i autonomiju učenja djece. Sadržajno bogatstvo materijala nužno je jer djeci različitih interesa i razvojnih sposobnosti omogućuje različite izbore.

Okruženje šalje djetetu poruku o željenom, primjerenom ponašanju, o tome kako stupiti u interakciju s drugima i kako koristiti ponuđene materijale. Prikladno strukturiran prostor olakšava slobodu kretanja, kreativnu ekspresiju i učenje, a neprikladni ometa dječje aktivnosti, skraćuje dječju pažnju, povećava konflikte, nameće više pravila i odgojiteljevog dirigiranja. Dostupnost materijala, otvorene police, dohvatljive igračke povećavaju kod djece osjećaj vlasništva, kreativnog rješavanja problema, razmjenu materijala i dr. Djeca i odrasli

ne doživljavaju i ne vide prostor jednako zbog razlike u perspektivi (razina pogleda, tjelesne proporcije, iskustvo...). Nužno je rukovoditi se dječjom perspektivom. Lakoća nadgledanja zbog niskih pregrada omogućuje odgojitelju uvid u dječje aktivnosti kako bi mogao podržati pozitivna ponašanja i spriječiti ona koja to nisu.

Prostorno okruženje vrtića treba biti ugodno i što više nalikovati obiteljskom, jer djeca u njemu provode veliki dio svog djetinjstva. Obogaćivanje prostora obuhvaća i samoobogaćivanje djece. Ako se dijete ohrabri i stječe pozitivnu sliku o sebi kroz svakodnevna iskustva, ono je sklono samo napredovati, učiti i istraživati. Obogaćivanjem prostora raznim poticajima nastoji se poticati samoinicirano, samoorganizirano učenje djece, nastoji im se omogućiti da sve više upravljaju procesom vlastitog učenja i da preuzimaju odgovornost za njega. U našem Vrtiću prostor je organiziran po centrima aktivnosti, a najčešći su:

- Centar likovnog izražavanja i stvaranja
- Centar početnog čitanja i pisanja
- Centar građenja i prostornog oblikovanja
- Centar društvenih igara
- Centar za odmor i relaksaciju
- Centar za dramske igre
- Centar za manipulativne aktivnosti
- Centar trenutno aktualne simboličke igre (trgovački centar, doktorski centar, frizerski centar, kuhinjski centar...)

Kada dijete ima mogućnost stupanja u interakciju s ostalom djecom u sigurnom, privlačnom okruženju, ono može graditi povjerenje u svoje sposobnosti u igri i stvarnom životu. Ovakvom organizacijom prostora u našem Vrtiću omogućujemo djetetu da izabire one materijale i aktivnosti koje njemu odgovaraju, za koje ima najviše sklonosti i sposobnosti, djecu sličnih interesa, a prema istraživanjima je dokazano da ovakav raspored prostora značajno smanjuje agresivna ponašanja, sugerira im druženje u manjim skupinama i povećava samostalnost u izboru prostora i aktivnosti.

c) Inkluzija djece s teškoćama u razvoju

Trajno opredjeljenje našeg Vrtića je poštivanje načela različitosti, a to između ostalog, podrazumijeva i prihvaćanje djece s posebnim potrebama s naglaskom na djecu s teškoćama u razvoju kao najranjivije skupine djece. Inkluzija kao vrijednost koju naš Vrtić promiče podrazumijeva proces u kojem se djeca s teškoćama, bez obzira na stupanj i vrstu teškoća odgajaju i obrazuju u okruženju sa svojim vršnjacima, to je proces stvaranja osjećaja pripadnosti grupi u kojoj dijete s teškoćama boravi. Inkluzija se temelji na načelu da svaki pojedinac pripada društvu kojem na vlastiti način pridonosi, ona promovira toleranciju, pretpostavlja preobrazbu i promjenu cjelokupne zajednice, a ne samo odgojno-obrazovnih institucija. Rad u uvjetima inkluzije podrazumijeva pristup usmjeren na dijete, njegove interese, sposobnosti, vještine i potencijale, a ne na njegove teškoće.

Dobrobiti za djecu s teškoćama u razvoju u uvjetima inkluzije mnogostruke su:

ostvarivanje socijalnih interakcija odnosno druženje s vršnjacima koji im mogu biti uzori za različite vještine i ponašanja odnosno dobri modeli učenja, razvoj samopoštovanja i stvaranje pozitivne slike o sebi kroz društvene odnose i aktivnosti, odrastanje u sredini u kojoj dijete živi, hrabrost u traženju i primanju pomoći od drugih. Na taj se način i roditelji osjećaju prihvaćenije, znajući da im dijete ima jednake uvjete za rast i razvoj kao i ostala djeca, te imaju više vremena za sebe i ostalu djecu. Dobrobiti za djecu bez teškoća su bolje razumijevanje teškoća u razvoju, razvoj osjetljivosti za potrebe drugih, razvoj empatije, pomaganje i uvažavanje različitih od sebe te razvoj tolerancije. Kako bi inkluzija bila što uspješnija važno je imati pozitivne stavove u skupini i na razini vrtića oko uključivanja djeteta s teškoćama u razvoju u redovite programe. Također je važno osigurati kvalitetne, educirane i senzibilizirane odgojitelje, koji će boraviti s djetetom s teškoćama u razvoju i poticati njegove razvojne mogućnosti.

Osim osiguravanja materijalnih i fizičkih uvjeta rada, edukacija, motivacija za radom i dobra suradnja svih uključenih (osnivač, ravnatelj, stručni tim, odgojitelji, roditelji, vanjski stručnjaci) je jednako važna.

d) Dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa

Pedagoška dokumentacija je sredstvo istraživanja odgojno-obrazovnog procesa, učenja i napredovanja djece koje pokazuje djeci, odgojiteljima, stručnim suradnicima i roditeljima što se u dječjem vrtiću radilo. Praćenje djeteta je proces promatranja djeteta u igri i aktivnostima, bez uplitanja odgojitelja, s ciljem upoznavanja interesa, upoznavanja osobnosti, stilova učenja i sagledavanja stupnja razvoja djeteta. Prikupljene informacije temelj su budućeg planiranja rada, orijentacijska osnova za organiziranje aktivnosti djece ili pojedinog djeteta. Važna uloga pedagoške dokumentacije je u evidentiranju postignuća odgojno-obrazovnog rada dječjeg vrtića sa svrhom istraživanja, praćenja, vrednovanja i unapređivanja odgojno-obrazovnog procesa. Pedagoška dokumentacija je sredstvo za stvaranje društvenog i profesionalnog konteksta, osobu čini kompetentnijom jer joj olakšava uvid u svoju praksu u svoje proces učenja i povećava mogućnosti da o tome razgovara. Jedna od važnijih namjena dokumentacije je da pomogne odgojitelju da bolje razumije dijete, upozna način na koji ono razmišlja, što o nečemu zna i kako nešto razumije što konstantno vodi praksu u smjeru veće osjetljivosti na dijete.

Pod dokumentiranjem aktivnosti u ovom kontekstu podrazumijevaju se trodimenzionalni radovi (modeli i makete), dječji crteži, kontrolne liste, video snimke, audio snimke, fotografije, skale uključenosti, snimljene ili zapisane razgovore djece međusobno i djece s odgajateljima, te deskriptivno narativne bilješke.

Dokumentacija omogućuje odgojiteljima da podrže proces učenja djeteta tako da promišljaju moguće smjerove daljnjeg razvoja kurikuluma, poštujući smjer interesa djeteta. Isto tako, dokumentacija pomaže djetetu da svoju ideju ili pretpostavku lakše komunicira drugoj djeci, a druga djeca mu pomažu da tu ideju nadograđuje, mijenja i da postupno izgrađuje nove spoznaje. Roditeljima dokumentacija omogućuje da saznaju, ne samo što su djeca radila već i kako i zašto su nešto radila, da ne vide samo produkt već i proces dječjeg rada, da vide onaj dio života djeteta koji je njima obično nedostupan jer je izvana nevidljiv.

Učenje je konstantno istraživanje i kao takvo mora biti vidljivo, a jedan od načina postizanja vidljivosti je pedagoška dokumentacija u kojoj je proces učenja dokumentiran na različite načine tako da se o njemu može diskutirati, raspravljati i interpretirati.

e) Partnerstvo s roditeljima i s lokalnom zajednicom

Vrlo nam je važno da s roditeljima budemo dobri partneri u odgoju njihove djece i zato tijekom pedagoške godine osmišljavamo i provodimo različite oblike suradnje s njima. Na roditeljskim sastancima se roditeljima prezentiraju bitne informacije vezane uz rad i funkcioniranje Vrtića, a to je i mjesto gdje se odgojitelji i roditelji dogovaraju o aktualnim pitanjima vezanim uz Vrtić i grupu. U roditeljske sastanke se ponekad uključuju stručni suradnici s edukativnim predavanjima na određenu temu. Roditelje o redovnim događanjima u grupi te o ostalim važnim informacijama obavještavamo i putem oglasnih ploča skupine. Na oglasnim pločama često su i obavijesti o tome što se trenutno sakuplja. Naime, roditelji su nam važni partneri i u sakupljačkim aktivnostima: pozivamo ih da nam pomognu u sakupljanju određenih materijala koje planiramo koristiti u radu. To su razni otpadni, tzv. pedagoški neoblikovani materijali iz kojih možemo stvarati nešto novo, nešto drugo. Time se potiče razvoj kreativnosti kod djece i njihov spoznajni razvoj, a osim toga odgajamo i njihovu ekološku svijest. Kako bi omogućili roditelju i djetetu zajedničko uživanje u procesu stvaranja u djetetovom vrtićkom okruženju, tijekom godine planiramo i stvaralačke radionice roditelja i djece (npr. za Uskrs, Božić, maskenbal ...).

Predstavnik roditelja uključen je i u Upravno vijeće vrtića, čime su roditelji aktivno uključeni u sva relevantna pitanja upravljanja vrtićem. Osim partnerstva s roditeljima veliki naglasak stavljamo i na suradnju s lokalnom zajednicom jer smatramo da je važno da djeca već od predškolske dobi budu uključena u život zajednice. Uključujemo se u većinu općinskih manifestacija, popraćujemo sva aktualna zbivanja, rado u našim grupama ugošćujemo lokalne ljude, obrtnike, kako bi djeci omogućili upoznavanje ljudi i običaja iz svoje neposredne okoline te lakše spoznavanje svijeta oko sebe. Važno nam je da djeca od najmlađe dobi nauče biti aktivni članovi zajednice u kojoj žive te smatramo da ovakvim poticanjem suradnje odgajamo upravo takve, aktivne, pojedince.

Partnerstvo s roditeljima i zajednicom potičemo i osiguravanjem javnosti našeg rada, koji je olakšan prvenstveno komunikacijom putem vrtićke oglasne ploče i Internet stranice vrtića.

VRIJEDNOSTI

Temeljne vrijednosti Nacionalnog kurikulumu koje se trudimo zastupati kroz odgojno-obrazovni rad dječjeg vrtića „Smješko“ su:

○ ZNANJE

Znanje djetetu omogućuju razumijevanje i kritičko promišljanje svega što ga okružuje, snalaženje u novim situacijama te uspjeh u svakidašnje životu i svim kasnijim etapama institucijskog obrazovanja. U vrtiću dijete stječe znanje aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal. Ono se razvija u poticajnome socijalnom i fizičkom okruženju vrtića, u interakciji s materijalima i drugom djecom te uz neizravnu potporu odgojitelja. U ranoj i predškolskoj dobi posebno je važno djetetu osigurati radost otkrivanja i učenja koje se najviše oslanja na igru i druge djetetu zanimljive aktivnosti.

○ HUMANOST I TOLERANCIJA

Humanizam i tolerancija podrazumijevaju prihvaćanje i poštovanje bića i njegova dostojanstva te ostvarivanje pravednosti kao životnog načela. Afirmacija humanizma i tolerancije podrazumijeva oblikovanje odgojno-obrazovnog pristupa temeljenog na suosjećanju, prihvaćanju i međusobnom pružanju potpore, kao i osposobljavanju djeteta za razumijevanja svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih. U vrtiću djeca uče prepoznati i prihvatiti svoje i tuđe potrebe, poštovati različitosti i graditi skrbne odnose s drugima te zajedno organizirati aktivnosti koje mogu moralno, materijalno i duhovno podizati kvalitetu života cjelokupne grupe tj. zajednice.

○ IDENTITET

Doba globalizacije obilježava multikulturalizam i zahtijeva odgoj i obrazovanje koje djetetu omogućuju da oblikuje identitet „građanina svijeta“, a pritom sačuva svoj nacionalni identitet i svoju kulturu te društvenu, moralnu, jezičnu i duhovnu baštinu. Sva djeca imaju pravo na odgoj i obrazovanje koje prihvaća i podržava različitost identiteta svakog djeteta i njegove obitelji. To podrazumijeva odstupanje od stereotipa i predrasuda bilo koje vrste te prihvaćanje individualnih posebnosti svakog djeteta i osiguranje individualnoga pristupa svakom djetetu. Vrtić treba djetetu pomoći da razumije sebe i vlastiti identitet, ali i identitet drugih s kojima se susreće u vrtiću i široj socijalnoj zajednici.

○ ODGOVORNOST

U ranom i predškolskom odgoju promiče se razvoj sposobnosti djeteta za proaktivno i konstruktivno sudjelovanje u životu zajednice te učenje o vlastitim i tuđim pravima, obvezama, načinima djelovanja u zajednici i mogućnostima doprinosa zajedničkoj dobrobiti. Odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode i odgovornosti djeteta. Vrtić djeci treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera za aktivnosti, prostora i načina oblikovanja aktivnosti te ih poticati da za svoje izbore uče preuzimati odgovornost.

○ AUTONOMIJA

Autonomija se ostvaruje odgojno-obrazovnim procesom usmjerenim razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta. Dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja. Razvoj osobne autonomije i emancipacije djeteta događa se u primjerenome fizičkom i socijalnom kontekstu vrtića, usmjerenom na stvaranje i održavanje prihvaćanja i recipročnih odnosa. U podržavajućem i neugrožavajućem okruženju vrtića djeca razvijaju neovisnost, kritičke sposobnosti, samopouzdanje i racionalan pristup životu.

○ KREATIVNOST

Kreativnost kao odgojna vrijednost predstavlja osnovu razvoja djeteta u inicijativnu i inovativnu osobu koja je u stanju prepoznati, inicirati i oblikovati različite kreativne aktivnosti i pronalaziti originalne pristupe rješavanju različitih problema.

2. PROGRAMI

2.1. Redoviti programi

Programi i organizacija rada usmjereni su na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poštivanju rasta i razvoja djeteta u skladu s kojim stručni djelatnici planiraju svoj rad
- poticanje partnerskog odnosa sa roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece sa teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada sa djecom predškolske dobi.

Ciljevi redovitih programa

Stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti odrastanja, kvaliteti njegovog obiteljskog života te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta. Cilj programa je razvoj sposobnosti djeteta kroz:

- zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta
- osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale
- stvaranje kreativnog ozračja

Ciljevi i zadaće redovitog programa usmjereni su na očuvanje tjelesnog i mentalnog zdravlja djeteta te poticanje cjelovitog razvoja svih funkcija i svih djetetovih aktualnih i potencijalnih sposobnosti i vještina (tjelesnih, intelektualnih, socio-emocionalnih i izražajnih), uz naglašenu komunikacijsku i interakcijsku komponentu

Namjena programa Dječji vrtić „Smješko“

U Vrtiću se provode programi njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece, te njihovim mogućnostima.

Program dječjeg vrtića „Smješko“ za pedagošku godinu 2018./2019. realizirati će se kroz

- Redoviti 10 satni program (od 06:30h- 16:30h)
- Redoviti 5,5satni program (od 06.30h- 12.00h)

Način realizacije

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovan je na najnovijim znanstvenim spoznajama. Bitni aspekti rada su:

- stvaranje poticajnog okruženja
- individualizirani pristup
- poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti
- dokumentiranja procesa učenja djece
- refleksije sa djecom i stručnjacima
- usmjeravanje na važnost i zdravstveno-preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi, u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanja zdravih navika.

Način vrednovanja

Odgovitelji će svoju valorizaciju i samovrednovanje provedenih aktivnosti bilježiti :

- tromjesečno u knjigu pedagoške dokumentacije i na temelju snimki, foto i video dokumentacije u mape odgojitelja(izrada dječje slikovnice na neku temu, crtež, primjer radnog listića
- timski sastanci (izmjena iskustava i materijala između odgojitelja, pomoć ravnatelja i stručnog suradnika)
- zajedničko vrednovanje tromjesečnog razdoblja provest ćemo zajednički na Odgojiteljskom vijeću preko rasprave i listića za vrednovanje

- jednom godišnje u drugoj polovici godine provest će se anketa od strane roditelja

2.2 Program predškole

Ciljevi programa

Osigurati okruženje u kojem će djeca najviše moguće razviti svoje potencijale, zadovoljiti svoje aktualne interese i time steći znanja, vještine i navike koje će mu omogućiti uspješno usvajanje predmatematičkih i predčitalačkih vještina po različitim područjima razvoja.

Namjena programa

Program je namijenjen svoj djeci godinu dana pred polazak u školu. Program će se provoditi integriran u redovni program.

Nositelji programa

Na realizaciji odgojno obrazovnog dijela kraćeg programa pripreme za školu nositelji programa su odgajatelji iz skupine predškolaca.

Način realizacije

Bitni aspekti rada su:

- Razvijati grubu motoriku
- Razvijati finu motoriku
- Poticati kognitivni razvoj djeteta
- Poticati emocionalni razvoj djeteta
- Poticati brigu o sebi
- Poticati socijalni razvoj djeteta predškolske dobi
- Poticati govorno-jezičnu zrelost djeteta
- komunikacijsku zrelost djeteta
- Poticati razvoj predvještina čitanja i pisanja
- Poticati stvaralačko-izražajne mogućnosti djeteta /likovne, glazbene, dramsko-scenske, jezične

Način vrednovanja

U suradnji s stručnim suradnikom-pedagogom provest će se zajedničko vrednovanje razdoblja provedbe programa putem zajedničkih sastanaka, rasprave i listića za vrednovanje.

3. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

Kao i svake godine prostor će se njegovati u funkciji igre i učenja djece. Prostor soba će se strukturirati i mijenjati tijekom godine na način da omogućuje različite oblike grupiranja djece, druženja, različite interakcije i komunikacije. Prostor će se obogaćivati materijalima izrađenim u suradnji s djecom.

Njegovati će se suradnja u odgojno-obrazovnoj ustanovi i uspostaviti partnerske odnose između svih sudionika procesa: dijete-dijete, odrasli-dijete, odrasli-odrasli.

Njegovat će se bliska povezanost sa djecom te bolje slušanje i razumijevanje djece.

Nastavit će se sa planiranjem projekata, i realizacijom projekata koji proizlaze od interesa djece.

Zajednički prostori će se redovito njegovati i ukrašavati, dodavati sadržaje prikladne godišnjim dobima, ili zbivanjima, odnosno će se u njima predstavljati dječji radovi, a o tome će se zajedno brinuti odgojitelji.

Davati će se velika pažnja kvalitetnoj suradnji svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Također će se njegovati i održavati vanjski prostor u kojem djeca borave i koji je isto toliko važan.

Očekivani rezultati

Vrtić, kao ugodno mjesto boravka, u kojemu je veselo i pozitivno ozračje i u kojemu su djeca sretna.

Praćenje dokumentacije i individualno planiranje kao bitan segment rada odgojitelja

Cjelokupni rad temeljito se dokumentira.

Rad se planira planovima i programima rada te se prati njegova realizacija kroz obavljen rad, kroz zapise, pripreme, pripremljene materijale za obavljanje rada. Realizacija rada se dokumentira i fotografijama, panoima sa crtežima i slikama, aplikacijama koje podsjećaju na obavljene aktivnosti i dokazuju obavljeni rad. Obavljeni radovi će se prezentirati i roditeljima, izlagati zajedničkim prostorima.

Obogaćeni rad s predškolicima

Planiraju se aktivnosti koje omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima (practicirati i poticati rasprave, razgovore, diskusije, razmjene znanja), te međudjelovanje sa sadržajima učenja i potiču razvoj kompetencija potrebnih za uspješan polazak u školu. Planira se isto tako, organizirati susrete sa djecom prvog razreda osnovne škole više puta u toku godine i provođenje različitih zajedničkih aktivnosti koje približavaju djecu s osnovnom školom.

Zadace na nivou ustanove u kontinuitetu

- razvijanje ekološke svijesti kod djece
- obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima
- poticanje, uvažavanje i prihvaćanje različitosti

4. PROJEKTI

Rad na projektu je jedan od oblika integriranog kurikulumu. Tijek i razvoj rada na projektu nije moguće unaprijed planirati, nije ga moguće ranije strukturirati, nije unaprijed određena duljina njegova trajanja niti se zna u kojem će se smjeru razvijati. Osnovni je kriterij odabira smjera razvoja projekta interes djece. Jedino što je unaprijed poznato je da će projekt sadržavati istraživanje, izražavanje, rasprave i to kroz upotrebu različitih simboličkih jezika.

5. OSIGURAVANJE KVALITETE

Pod osiguravanjem kvalitete podrazumijevamo vrednovanje našeg odgojno-obrazovnog rada što je vrlo složen proces. Razlikujemo unutarnji i vanjski sustav vrednovanja. Unutarnji podrazumijeva vrednovanje od strane članova koji su direktno ili indirektno uključeni u odgojno-obrazovni proces, a vanjsko vrednovanje provode čimbenici izvan ustanove (instituti, udruge, ministarstvo, domaći ili međunarodni stručnjaci itd.). Smatramo da se kvaliteta može najbolje osigurati kombinacijom ova dva sustava, a ove ćemo se pedagoške godine usmjeriti samo na unutarnje vrednovanje s ciljem stvaranja boljih temelja za objedinjeno vrednovanje.

Vrednovanje unutar ustanove vršit ćemo od strane ravnatelja, odgojitelja i stručnih suradnika na osnovu timskog planiranja i evaluacije procesa i rezultata, na sastancima stručnog tima, manjih radnih grupa odgojitelja (stručnih aktiva), te odgojiteljskih vijeća, uvažavajući konkretne materijale, nastale u neposrednom radu s djecom (video zapisi, fotografije, mape, skale procjene, ankete) i drugo. Odgojiteljice će voditi propisanu pedagošku dokumentaciju koja je ujedno materijal za vrednovanje. Na kraju godine, svi odgojno-obrazovni djelatnici pisat će izvještaj o radu i ispunjavati upitnik osobne evaluacije koji će obraditi stručni tim. Ove pedagoške godine posebno ćemo se usmjeriti na vrednovanje ustanove od strane roditelja. Izradit ćemo anonimni anketni upitnik o tome kako roditelji vide razne segmente našeg rada i koliko su s njima zadovoljni. Ankete će obraditi stručni tim i rezultate prezentirati na odgojiteljskom vijeću.

Važno nam je naglasiti da je osiguranje kvalitete odgojno-obrazovne prakse primjenjivo, ali to nije statično pitanje sa samo jednim točnim odgovorom. Kvaliteta se u odgojno-

obrazovnoj ustanovi temelji na živoj razmjeni znanja i iskustva svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa, te smo usmjereni ka tome da je trajno unapređujemo.

6. SURADNJA S RODITELJIMA

Ciljevi i zadaci u suradnji s roditeljima su težnje u osnaživanju naše predškolske ustanove u pružanju što kvalitetnije podrške roditeljima u interesu djece koja se ostvaruje kroz: uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni proces, roditeljske sastanke, individualne razgovore tijekom cijele godine s roditeljima, radionice s roditeljima, zajedničko planiranje i evaluacija cjelovitog odgojno-obrazovnog procesa.

Ciljevi radionica:

Glavni cilj radionica je stvoriti poticajno okruženje u kojemu roditelji s odgojiteljicama, voditeljicama radionica i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo i o načinima na koje se odnose prema svojem djetetu; bolje upoznaju sebe kao roditelja; i

Poticanje kreativnosti kod djece i roditelja.

Način realizacije:

Radionice su u trajanju od dva sata, a teme radionica su:

- 1. Božićne radionice
- 2. Uskrsne radionice

Realizacija radionica ostvaruje se prema dogovorima odgojitelja i stručnih suradnika.

Na radionicama roditelji s odgojiteljicama i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima

na koje žive svoje roditeljstvo, upoznaju bolje sebe kao roditelja, izmjenjuju iskustva, izražavaju svoju kreativnost...i druže se, a druženjem postaju samopouzdaniji i sigurniji u sebe.

7. LITERATURA

- Bruner, J. S. 2000. Kultura obrazovanja. Educa, Zagreb
- Ferruci, P. 2000. Što nas uče djeca. Algoritam, Zagreb
- Miljak, A. 1996. Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja: Model Izvor. Persona, Velika Gorica
- Miljak, A. 2009. Življenje djece u vrtiću. SM naklada. Zagreb
- Sindik, J. 2007. Poticajno okruženje i osobni prostor djece u dječjem vrtiću. Metodčki obzori 3 (2008), str. 143 - 154.
- Slunjski, E. 2008. Dječji vrtić zajednica koja uči. Spektar Media, Zagreb
- Slunjski, E. 2006. Stvaranja predškolskog kurikulumu u vrtiću – organizaciji koja uči. Mali profesor, Zagreb
- Strugar, V. (ur.) 2002. Konceptija promjena odgojno-obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj: projekt Izvorište. Ministarstvo prosvjete i športa, Zagreb
- Stoll, L., Fink, D. 2000. Mijenjajmo naše škole: Kako unaprijediti djelotvornost i kvalitetu škola. Educa, Zagreb
- Prijedlog koncepcije ranog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj. RH Ministarstvo prosvjete i športa, Prosvjetno vijeće, Školske novine broj 12, Zagreb, 2001.
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi s konačnim prijedlogom zakona. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Zagreb, 2007.
- Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja. Zagreb: NCVVO, 2012.
- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece. Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH. br. 7-8., Zagreb, 1991.
- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju. Zastupnički dom sabora Republike Hrvatske. Narodne novine broj 94, Zagreb, 2013.
- Državni pedagoški standard. Narodne novine broj 90/ 2010.
- Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Zagreb: Narodne novine broj 5 / 2015.